

Konferencja naukowa
**„Wychowanie seksualne w szkole –
cele, metody, problemy.**
Lublin, 10 marca 2014 r.

Ryzykowne zachowania seksualne –
aspekt medyczny

dr n.med Ewa Baszak-Radomańska
Gabinety TERPA

ryzykowne zachowania seksualne

są definiowane w zakresie występowania niepożądanych skutków:

- choroby przenoszone drogą płciową
- ciąża

oraz rozumiane jako:

- posiadanie więcej niż jednego partnera seksualnego
- częsta zmiana partnerów seksualnych
- kontakt narządów płciowych (bez prezerwatywy) ze śluzówką pochwy, członka, odbytu, ust
- stosowanie metod antykoncepcyjnych o nieokreślonej skuteczności albo niesystematyczne

konsekwencje ryzykownych zachowań seksualnych

- fizyczne
- emocjonalne
- zaburzenia zachowania

choroby przenoszone drogą płciową

- chorują kobiety i mężczyźni
- zakażenie następuje drogą kontaktu seksualnego

Rzęsistkowica (*Trichomonas vaginalis* – pierwotniak)

- **najczęstsza choroba u młodych, seksualnie aktywnych, kobiet**
(7,4 mln nowych zachorowań rocznie w USA)
- **leczenie dość proste**

Chlamydiaza (*Chlamydia trachomatis* – bakteria)

- **częste występowanie**
(2,8 mln nowych zachorowań rocznie w USA)
- **skąpoobjawowa**
- **leczenie skuteczne** – dość częste nawroty
- **powikłania** – zapalenie miednicy, niepłodność, odczynowe zapalenie stawów

choroby przenoszone drogą płciową

Opryszczka narządów płciowych (*Herpes simpl. virus typ 2*)

- **chorują głównie kobiety (2:1)** (często bezobjawowo)
- **częste występowanie**
(45 mln Amerykanów - 1/8 populacji ma HSV typ 2)
- **powikłania** (przewlekła infekcja z nawrotami, wulwodynia)

Rzeżączka (*Neisseria gonorrhoea* - bakteria)

- **częste występowanie** (700 tyś. zachorowań rocznie w USA)
- **wzrost zachorowań o 40% w ciągu ostatnich lat**
- **leczenie łatwe**
- **powikłania** – zapalenie miednicy, niepłodność, nawroty

Infekcja wirusem brodawczaka (*Human papilloma virus*)

- **częste występowanie** (6,2 mln zachorowań rocznie w USA)
- **powikłania** – dysplazja, rak szyjki macicy, sromu, odbytu, prącia

choroby przenoszone drogą płciową

Kiła (*Treponema pallidum* - bakteria)

- **zmniejszenie zachorowalności** (od roku 1941)
- **nietypowy przebieg**
- **leczenie łatwe** – ale nieodwracalne zmiany, nawet zgony, gdy dojdzie do postaci zaawansowanej

Infekcja HIV (*Human immunodeficiency virus*)

- **systematyczny wzrost zachorowalności**
- **coraz skuteczniejsze leczenie** (mniejsza częstość AIDS)
- **zmniejszenie zachorowalności wśród homoseksualnych mężczyzn, a wzrost zachorowalności w parach heteroseksualnych**

specyfika chorób przenoszonych drogą płciową u nieletnich

częściej występujący czynnik ryzyka

stosunki analne

- 1% w populacji dorosłych
- 14 % wśród nastolatków

- rodzaj antykoncepcji
- zachowanie dziewictwa /„techniczne dziewictwo”

największe ryzyko infekcji HIV

zwiększone ryzyko chorób przenoszonych drogą płciową u aktywnych seksualnie nastolatków

- stosunek pochwowy lub analny bez prezerwatywy
- używanie wspólnych igieł
- bycie nastoletnią dziewczyną
- współżycie z wieloma partnerami
- przebyte choroby przenoszone drogą płciową w wywiadzie
- używanie alkoholu, środków odurzających

„niebezpieczny seks jest drugim, co do
częstości, czynnikiem ryzyka chorób na
świecie”

WHO 2002 r.

- 12 mln Amerykanów zapada rocznie na choroby przenoszone drogą płciową
- 43 mln jest zainfekowanych chorobami wirusowymi (nie do wyleczenia)
- społeczny koszt związany z chorobami przenoszonymi drogą płciową – 3,5 mld \$ rocznie

USA: ludność 313 mln / po Chinach i Indiach

konsekwencje chorób przenoszonych drogą płciową

- zapalenie miednicy
- przewlekły ból miednicy
- niepłodność
- wzrost ryzyka ciąży pozamacicznej
- rak szyjki macicy, pochwy, sromu, odbytu
- przedwczesna śmierć

(AIDS główna przyczyna zgonów młodych ludzi)

konsekwencje ryzykownych zachowań seksualnych: ciąża u nieletnich

- aborcja
- więcej powikłań perinatalnych
- ogromny stres dla młodych rodziców i ich bliskich
- ekonomiczny i edukacyjny problem dla nieletniej matki
(2/3 rodzin nieletnich matek żyje w biedzie)

eliminacja konsekwencji ryzykownych zachowań seksualnych

- niepodejmowanie współżycia seksualnego
(abstynencja seksualna - jedyny skuteczny sposób)
- współżycie w stałym (?) związku/antykontracepcja

ale

młodzi ludzie będą podejmować niebezpieczne praktyki seksualne

problem edukacji i ochrony zdrowia

...dlaczego jestem dziewicą ?

- jestem za młoda (wychowanie, edukacja)
- **wiąże się z ryzykiem... (edukacja)**
- chciałabym pozostać dziewicą do ślubu
(wychowanie, wiara, wartości)
- nie spotkałam mężczyzny mojego życia
(poczucie wartości, godność)
- unikam niezręcznych sytuacji (wychowanie, edukacja)
- nie piję na imprezach
(wychowanie, edukacja: pigułka gwałtu)

Understanding of motivation for abstinence among adolescent young women.
J Ped Health Care 2013,5

edukacja: wartości, rzetelna informacja i asertywność